

2. Ільницький О. Правова природа заходів впливу за порушення бюджетного законодавства й її вплив на правозастосування // Підприємництво, господарство і право. — 2013. — № 4. — С. 93.
3. Фінансове право: підручник / М.П. Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О.Ф. Лукашев та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка. — Х.: Право, 2016. — С. 123.
4. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI (у редакції від 20 квітня 2017 р. зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>
5. Про місцеве самоврядування від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (у редакції від 19.03.2017 р. зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-D0%B2%D1%80/page>

КОЙЧЕВА О. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

БІТКОЙН ТА ЙОГО ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ

Для пересічних громадян фінансова система та її складові до нещодавнього часу не були предметом зацікавленості та вивчення. В останні десятиріччя все більшого розвитку набуває мережа інтернет та все, що з нею пов'язано, в тому числі послуги та товари, які можливо придбати через неї. Еволюція сучасного світу не оминула й еволюцію грошей.

Законодавче закріплення визначення «гроші» відсутнє. Найчастіше в теорії гроші розглядають як фінансово-правову категорію та платіжний засіб (вартісний еквівалент). Варто звернути увагу, що гроші емітуються державою, визнаються та регулюються нею. Через гроші держава може впливати на систему господарювання та окремих її суб'єктів. Гроші існують в різноманітних формах, які, досить часто, обумовлені потребами епохи.

Ми живемо в час глобальної комп'ютеризації, що в свою чергу обумовлює розвиток та підвищений інтерес до інтернет-ринку та можливості здійснювати на ньому онлайн-операції. В результаті чого виникли та набули подальшого поширення електронні гроші. Серед загальноvizначних характеристик властивих грошам, електронні гроші здатні до обігу, виступають еквівалентом вартості та відповідно — засобом платежу, однак існують і певні обмеження — необхідна технічна оснащеність учасників таких операцій. Національний банк України визначив електронні гроші як одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі [1]. Наявність електронних грошей

обумовлена їх попередньою або наступною забезпеченістю фіатними грошима. З юридичного погляду визначальною особливістю електронних грошей є те, що з одного боку, вони є засобом платежу, а з іншого — зобов'язанням емітента, яке має бути виконано у традиційних неелектронних грошах. Тобто, грубо кажучи, за електронними грошима завжди стоїть або банк або банківський рахунок із реальними грошима. Отже, електронні гроші не мають своєї вартості і є по суті одиницями виміру звичайних грошей. Взагалі, гроші — це складна система інституцій, взаємних зобов'язань, правових норм і т.д., а електронні гроші є продовженням цієї системи у цифровому вимірі. Електронні гроші не можуть існувати поза консервативною фіатно-кредитною грошовою системою. Це принциповий момент, на який потрібно звернути увагу, перш ніж ми перейдемо до аналізу природи криптовалют.

Сучасна реальність не по чутках знає про нестабільність банківської системи, яка досить часто є об'єктом зацікавленості з боку шахраїв, що і стало однією з причин розроблення принципово нової валюти, яка не буде пов'язана з жодним банком та матиме максимальний рівень захищеності. Шукали нове рішення, що відповідає сучасним завданням та викликам. На допомогу прийшли сучасні технології криптографії та розподілених обчислень. Симбіоз зазначених технологій та креативного мислення ентузіастів дав світу нове, децентралізоване, бачення фінансової системи в результаті чого і була створена криптовалюта. Найпершою валютою, та в результаті чого набула найбільшої популярності та слугувала прототипом всіх криптовалют — став биткойн. Правове визначення віртуальній інтернет-валюті біткойн надало Міністерство фінансів Німеччини — це «одиниця фінансового обліку» та один із різновидів приватних грошей, які можуть бути використані для «багатосторонніх клірингових операцій». Міністерство фінансів США в 2013 р. визнало біткойн як децентралізовану віртуальну валюту, що відповідає критерію «форма грошей», а отже, за прецедентним правом на неї поширюються фінансові закони та норми [2, с. 82].

Статистика зазначає, що 40% всіх угод укладаються на базі біржових Bitcoin-майданчиків з українським корінням і 15% всіх коштів за майнінг (видобування біткойнів) заробляють українці, які надають свої обчислювальні потужності під Bitcoin. Враховуючи зазначене, доводиться прийняти як факт те, що Україна вже сьогодні є одним з найбільших учасників біткойн-реальності. На жаль, всі розробки націлені на аутсорс, відповідно бенефіціари це іноземні компанії та іноземні держави. Тому постає актуальне питання про легалізацію біткойн та розробки правового поля для регулювання його статусу та операцій, здійснюваних завдяки йому. Київ є де-факто центром криптовалют в Східній Європі і СНД з найбільшою спільнотою біткойн та найбільшою кількістю точок продажів біткойнів на душу населення в світі [3]. Існують пропозиції легального застосування біткойну шляхом введення

біткойн-ліцензій з певним складом елементів, що в подальшому надасть можливість його реалізації на біржах.

До основних переваг біткойну можна віднести: децентралізованість – відсутність центрального серверу зі списком клієнтів, балансів чи реєстру, кожен учасник системи зберігає певну копію реєстру всіх транзакцій за весь час у зашифрованому вигляді, через що реєстр не можна вивести з ладу або підробити в ньому інформацію; фіксовану кількість криптомонет – 21 млн; відсутність посередників у транзакціях – усі операції здійснюються від одного електронного гаманця до іншого через розподілену мережу учасників та майнерів, що обумовлює відсутність комісій (за виключенням окремих операцій – швидше підтвердити транзакцію (зазвичай потрібно почекати 10 хвилин) або конвертувати біткойн у фіатну валюту (євро, долари, гривні тощо); анонімність – робота системи використовує багато механізмів захисту, не містить деанонімізуючих даних і використовує для операції зашифровані ідентифікатори.

Біткойн є фінансовою інновацією, що наділена перспективою легалізації та популяризації використання, яка може скласти конкуренцію щодо надійності не лише національній валюті, міжнародній валютній ліквідності. Маємо сподівання, що завдяки розробкам в сфері законодавчого визнання та врегулювання біткойн стане повноцінним фінансовим інструментом.

Список використаної літератури:

1. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
2. Пантелеєва Н. Нові форми грошей в умовах формування інформаційного суспільства / Н. Пантелеєва // Вісник Національного банку України. – 2015. – № 5. – С. 25-31.
3. Чобанян М. Bitcoin и Нацбанк. Диалог. Начало / М. Чобанян // Pyspacemagazine/. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://psm7.com>